

Lausunnoissa ja mielipiteissä esille tulleet asiat sekä niihin annettu vastaus

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossaan antamat kommentit:

- Toimenpidetaulukkoon olisi syytä merkitä toimenpiteen toteutuksen vastuutaho.
- Toimenpiteiden toteutumisen seurantaan on syytä perustaa seurantaryhmä, jolla varmistetaan toimenpiteiden toteutumisen edistyminen.
- Öljysäiliöitä koskevat toimenpiteet uupuvat kokonaan toimenpidetaulukosta.

Vastaus: Lausunto ei anna aihetta muuttaa laadittua pohjavesien suojelusuunnitelmaa. Kaupungin organisaatio on hyvin pieni ja henkilöresurssit hyvin niukat, joten vastuutahot ovat helposti tunnistettavissa. Esitetyt toimenpiteet otetaan huomioon muissa toimintaa koskevissa suunnitelmissa. Osa toteutettavaksi esitetyistä toimenpiteistä edellyttää, että saadaan sekä taloudellista että henkilöresurssia niiden toteuttamiseen.

Karkkilan kaupungin ympäristönsuojelu ohjaa pohjavesien suojelusuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttamista. Jatkossa pohjavesien suojelusuunnitelman toteutumisen seuranta pyritään kehittämään ympäristönsuojelun ja vesihuoltolaitoksen yhteistyönä. Suunnitelmaan listatut toimenpiteet liittyvät enimmäkseen ympäristönsuojelun ja vesihuoltolaitoksen tavanomaiseen toimintaan, ja jatkossa ne pyritään ottamaan huomioon yksiköiden toiminnan suunnittelussa ja muussa normaalissa toiminnassa.

Monet suunnitelman toimenpiteet ovat ympäristönsuojelun normaalia valvontatoimintaa, kuten maa-aines- ja ympäristölupien sekä jätevesien käsittelyn valvontaa. Myös öljysäiliöitten valvonta on osa ympäristönsuojelun valvontatehtäviä. Muutamia esitetyistä toimenpiteistä on jo huomioitu tänä vuonna laaditussa Karkkilan pintavesien ja pohjavesien seurantaohjelmassa vuosille 2020-2029 (LUVY Raportti 31/2020, 7.4.2020). Osa toimenpiteistä tullaan kirjaamaan valmisteilla olevaan Karkkilan kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmaan, jossa vastuutahot tullaan määrittelemään.

Etelä-Suomen AVI:n lausunnossa esitetyt asiat:

- Aluehallintovirasto pitää erittäin tärkeänä toimenpide-ehdotusta, jonka mukaan Haaviston pohjavesialueelle tulisi laatia kunnostussuunnitelma ja alue tulisi priorisoida Karkkilan kaupungin vedenhankintaa varten.
- Lausunnossa on toivottu tarkennettavaksi sivulla 11 lausetta, jossa käsitellään suojelusuunnitelman hyödyntämistä talousveden laatuun vaikuttavien riskien arvioinnissa ja hallinnassa seuraavasti: *”Talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1352/2015, 683/2017) 7 a §:n mukaan talousvettä toimittavan laitoksen on esitettävä kunnan terveydensuojeluviranomaiselle terveydensuojelulain 20 §:n 3 momentissa tarkoitettua riskinarvioinnin hyväksymistä varten selvitys siitä, miten vedenottamon suoja-alueääräykset, pohjavesialueen suojelusuunnitelma ja raakaveden lähteenä käytettävien vesimuodostumien ominaispiirteiden ja tilan seurannan tulokset on otettu huomioon riskinarvioinnissa.”*
- Raportissa olisi tarpeen mainita terveydensuojeluviranomaisen laatima häiriötilannesuunnitelma, sekä tieto vesihuoltolaitoksen varautumissuunnitelmasta. Eri viranomaisten ja toimijoiden suunnitelmat tulee sovittaa yhteen toistensa kanssa. Myös valvovien viranomaisten ja toimijoiden välistä tiedonvaihdon tarvetta ja tärkeyttä pohjavesien suojelun ja talousveden laadun varmistamiseksi olisi hyvä tuoda esille.
- Pohjaveden suojelua koskevan lainsäädännön esittelyssä olisi myös hyvä tuoda esille terveydensuojelulaki sekä terveydensuojeluviranomaisen tekemä talousvedenlaadun valvonta. Pohjaveden laadun selvittämisessä voitaisiin hyödyntää talousvesivalvonnan tuloksia.

- Suunnitelmassa ei ole tietoja siitä, onko pohjavesialueilla, joissa pohjaveden laatu ei täytä hyvän talousveden laatua, talousvesikaivoja. Nämä talousvesikaivot ja niiden vedenlaatu olisi tarpeen selvittää.
- Suojelusuunnitelmassa voisi tuoda esille, olisiko joidenkin suojelutoimenpiteiden toteuttamiseksi tarvetta tehdä muutoksia rakennustapaohjeisiin ja tarvitaanko nykyisiin kaavamääräyksiin tai ympäristönsuojelumääräyksiin muutoksia pohjavesien suojelun vuoksi.
- Pohjavesialueilla sijaitsevien öljysäiliöiden määrää ei ollut selvitetty suunnitelmaa varten, eikä öljysäiliöihin liittyviä toimenpiteitä tuotu esille toimenpidesuosituksissa.
- Lausunnossa on toivottu myös pohjavesialuekohtaisia karttoja sekä riskitoimintojen ja toimenpiteiden jaottelua pohjavesialueittain. Myös tärkeää olisi nimetä jokaiselle toimenpiteelle vastuutaho sekä toteutusaikataulu. Suunnitelmaa tulisi seurata vuosittain sekä päivittää, mitä varten seurantaryhmä/ohjausryhmä perustaminen on tarpeen. Seurantaryhmässä on tarpeen olla edustus myös kunnan terveydensuojeluviranomaisesta.

Vastaus: Lausunto ei anna aihetta tehdä muutoksia laadittuun pohjavesien suojelusuunnitelmaan.

Pohjavesien suojelusuunnitelmassa on ollut tavoitteena tunnistaa pohjavesialueilla sijaitsevat pohjaveden laatuun tai määrään vaikuttavat riskitekijät, joten terveydensuojelulain, terveydensuojeluviranomaisen rooli ja talousvesivalvonta on jäänyt raportissa vähemmälle huomiolle. Lausunnossa esitetyt huomautukset soveltuvat paremmin huomioon otettavaksi parhaillaan laadittavassa Karkkilan kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmassa.

Karkkilan kaupungin rakennusjärjestyksessä ja ympäristönsuojelumääräyksissä pohjavesialueet on otettu huomioon. Myös rantakaavoissa on annettu mm. jätevesiä koskevia määräyksiä, muutoin kaavoitus sijoittuu pääasiassa keskusta-alueelle, jossa on vesi- ja viemäriverkosto. Öljysäiliöitten aiheuttama riski pohjaveden laadulle on kyllä tiedostettu ja se on osa ympäristönsuojelun valvontatehtävää, sillä mm. ympäristönsuojelumääräyksissä on säiliöitä koskevia määräyksiä. Tähän selvitykseen koottiin pääasiassa vain olemassa olevaa tietoa. Nykyisellään tietoa öljysäiliöistä ei ole helposti saatavissa ja tavoitteena onkin ollut öljysäiliöitten selvittäminen projektina. Tämän projektin olisi voinut kirjata yhdeksi toimenpiteeksi suunnitelmaan, nyt se tullaan kirjaamaan laadittavana olevaan vesihuollon kehittämissuunnitelmaan.

Suunnitelmassa on viranomaisliite, joka sisältää pohjavesialuekohtaiset kartat sekä pohjavesialuekohtaiset toimenpidesuositukset. Suojelusuunnitelma on laadittu Karkkilan kaupungin ympäristönsuojelun ja vesihuoltolaitoksen toimeksiannosta, ja lähes kaikki esitetyt toimenpiteet kuuluvat näiden yksiköiden toimintaan. Monet toimenpidesuosituksista ovat jo osa näiden yksikköjen tavanomaista toimintaa. Osa toimenpiteistä on sellaisia, että niiden toteutus edellyttää merkittävää lisäresurssia. Näistä syistä ei toimenpiteitä haluttu tarkemmin priorisoida tai aikatauluttaa. Osa toimenpiteistä tullaan nostamaan esille vesihuollon kehittämissuunnitelmassa.

Suunnitelman seuranta tullaan kehittämään, mm. selvitetään seurannan yhdistämistä vesihuollon kehittämissuunnitelma seurannan kanssa sen jälkeen, kun tämä suunnitelma valmistuu.

Lohjan vetovoimalautakunnan lupajaoston lausunto:

- Lohjan ja Karkkilan kaupunkien rajalle sijoittuvan Ruokjärven pohjavesialueen vedet purkautuvat pääosin Karkkilan suuntaan. Lohjan puolella ei ole tällä hetkellä tiedossa sellaisia toimintoja tai suunnitelmia, joilla voisi olla merkittävää vaikutusta Ruokjärven pohjavesialueen veden määrään, laatuun tai riskiluokitukseen.

Vastaus: Lausunto ei anna aihetta tehdä muutoksia laadittuun pohjavesien suojelusuunnitelmaan.

Mielipide, Markku Sahlstedt, sähköposti 14.8.2020:

- Haaviston vedenottamon käyttöönottovuosikin on väärin. Se ei ole vuosi 1974.
- Haaviston pohjavesialueen muodostumisaluekin on merkitty syystä, tai toisesta tai jopa kolmannelta syystä kokonaan väärin.

Vastaus: Lausunto ei anna aihetta tehdä muutoksia laadittuun pohjavesien suojelusuunnitelmaan. Julkisessa suunnitelman raporttiversiossa oleva kartta vain havainnollistaa pohjavesialueiden sijaintia kaupungin alueella. Raporttiin liittyy viranomaisliite, jossa kaikista pohjavesialueista on esitetty tarkemmat kartat. Lähdeaineisto karttoihin on saatu Uudenmaan ELY-keskukselta, jolle lain mukaan kuuluu pohjavesialueiden rajausten määrittäminen ja luokittelu. Tämä raportin liite ja siihen sisältyvät kartat on tarkoitettu vain viranomaiskäyttöön, koska liite sisältää pohjavesialuerajausten lisäksi muita yksityiskohtaisia tietoja ja niiden julkisuus saattaa muodostaa riskin vesihuollon turvallisuudelle.

Pohjavesiensuojelusuunnitelman laatimisessa on käytetty hyväksi aikaisemmin laadittuja suojelusuunnitelmia, eikä niistä poimittuja tietoja ole erikseen tarkistettu. Täten sivulla 32 oleva lause *”Vedenotto Haaviston vedenottamalla on alkanut vuonna 1973.”* saattaa olla virheellistä tietoa. Tässä yhteydessä tarkalla tiedolla ei ole merkitystä, mutta jos ryhdytään laatimaan tarkempaa kunnostussuunnitelmaa alueelle tai vedenoton vaikutuksia pohjaveteen selvitetään tarkemmin, tulee todellinen vedenoton alkaminen samoin kuin pumpatun veden määrä selvittää tarkemmin.

Nyt laadittu Karkkilan pohjavesien suojelusuunnitelma on lähinnä selvitys pohjavesialueiden riskitekijöistä ja mahdollisesti tarvittavista toimenpiteistä. Siinä ei ole laadittu esim. minkäänlaisia yksityiskohtaisia suunnitelmia alueitten kunnostamiseksi.